

ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים ר"ן פת. עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

ו'י"ד ק"י רבכ טע"ף א: נב ב' מ"י שס ט"ז מהל' זכיה ומתנה ה"י"ד טע"א לאון רמב ועשן פב טו"ט"ע שס וטו"ט"ע ה"ר"ע פ"י סע"י יא:

תורה אור השלם

1. ואשר יבא את רעהו בעיר לחטב עציץ ויחזקוהו ידו בגרן לכתר היעץ וינשל הפרדל מן היעץ ויפצא את רעהו ויחז ה"א יגוס אל אמת הק"רים האלה ויח: דברים י"ט

הגהות הבר"ח

(א) ש"י ד"ה ר"מ וכו' לרבויו מי שהוא בלא ראות העין דלא אמר מקצת ידיעה לאו ככל ידיעה וימלא וכו' לאו ככל ידיעה לא יגולה וכו' מקצת ידיעה ככל ידיעה וכו' יפר וכו' ככל ידיעה וכו' ומיות בלא ראות נמקד וד"ה: (ב) ד"ה אמר רבא וכו' ד"ה שטע וע"י אפי"ג דהתנה מודר הנאה:

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה תודר וכו' בדקפצה מפיסתה. ועין בתוס' שס:

הגהות מהר"ב רינשבורג

א) בהר"ן ד"ה וסומא כו' והך סוגיא מיתלפא התם פטרק זילו הן הגולין. נ"ב ע"י ספר תמשה שניות בתדו"ץ ריט"ז למכת ט"ו ותבין סוגת הר"ן עמ"ס דע"ך סוגיא מהמתלפלות היא:

פירוש הרא"ש

ומשני הבא מעניניה דקרא ר"ב. כלומר לעולם ר"מ או"ל בתי משפעותיה דקרא וחי לא כמיני אלל בלא ראות היה ממעט סומא אלל משום דמיני תרי מעיני מרבה סומא הלך גבי נדרי נמי או"ל בתי משפעות דקרא וכו' וקרא שאינו כריכה היא: ב"ה"ג המודר הנאה מחתנו ב"ו. הרי מעט הללו נמוסי לך בתמנה וט"פ חתמנו נהיה מהן שון את אשתנו תנ"ל וון את אשתנו: ובלבד שיא"א בלע"ף רשות בהן. ה"א לאו הכי אסור אפי"ג שנתמך לאשתו ועל דתנן דעון מתנה לאחר מותר המודר ליהנות ממנו שא"י ה"א סהכעל וז"ה פטריות המתנה שנתמך לאשתו היו כאילו נתן לבעל: וכו' לא שנו אי"א דאמר לה מה שאת נושאת ונותנת לפי. הרי פירש מה שאמר בתמלה המעות הללו נתמך לך בתמנה דלא הוי מתנה לכל דבר אלל למה שפירש הילך אחי נמי מה שאמר ע"מ שאין לבעול רשות בהן: ב"ה מה שהרצ"י עשי. כיון דהויא חתמה לכל דבר קנה יתהוון בעל וכו' לא אחיני מה שאמר ע"מ שאין לבעול רשות בהן:

כדכתיב ואשר יבא את רעהו ציער דהוא ידע ליה (אבל) סומא אפי"ג שלל ראהו שסם הוא על ידי שמיעה ידע שהוא לשם ונימא דחייב גלות להכי אפי"ג קרא בלא ראות פרט לסומא דליוני חייב גלות: ט' רבי מאיר אומר בלא ראות נדרים סומא. שגולה דהא אינו רואה והיינו דליטריך קרא לרבויו מי שהוא בלא ראות (א) בלא ראות העין דלא אמר מקצת ידיעה בלא ידיעה וימלא דהואיל ומקצת ידיעה לאו בכלל ידיעה לא יגולה להכי אפי"ג קרא לרבויו גלות וקשיא דר"מ אדר"מ דבתמני קאמר רבי מאיר מקצת ידיעה בכלל ידיעה ולא יפר והכא קאמר לה לא אמרינן מקצת ידיעה בכלל ידיעה: אומר רבא לא קשיא הלא מעניניה דקרא. גבי רוחא לאו במקצת ידיעה (ב) בכלל ידיעה פלוגי אלל מדיוקא דקרא דדייק הכי: רבי יהודה סבר כל דבר מעיל ליער הוא. כל מי שיכול ליער ליער גולה ואפי"ג סומא בנשמת הכי הלא מעניניה דקרא ראות מתרבי ונמי מעיר רבי אומר רבוי רבוי אחר רבוי אחר אלל למעט ובלא ראות ממעט לסומא: כל דבר מידע הוא. כלומר כל שיש לו ידיעה כשזרק אבן להיכן נופלת וסומא לאו בר מידע הוא: ואי אמר בלא ראות פרט לסומא. דלינו גולה הוי מיעוט אחר מיעוט מבלי דעת ובלא ראות ואין מיעוט אחר מיעוט אלל לרבות ראות ומרבה סומא: ג' לא שנו. דיוכל ליתן לה אפי"ג (א) דהוא מודר הנאה ממנו אלל דלמרה לא בענין זה אין לך רשות בהן אלל מה שאת נושאת ונותנת לתוך פיך דכיון דלמרה לה הכי לא קנה בעל ויכול ליהנות מהן דמשל אשתו הוא אוכל: אלל אמר לה מה שסרטי עשי בהן. אפי"ג דלמרה לה שאין לבעולך רשות בהן דמי כמי ששקה הבעל מיד האב יד אשה כיד בעלה וימני שנתן לחתנו דמי שהרי הרשה לה בהן לעשות מהם כל דבר ואסור הבעל בהן: ושמואל [אומר צילון] אמר לה מה שסרטי וכו'. קסבר לא אמרינן יד אשה כיד בעלה:

בר מידע הוא: ואי אמר בלא ראות פרט לסומא. דלינו גולה הוי מיעוט אחר מיעוט מבלי דעת ובלא ראות ואין מיעוט אחר מיעוט אלל לרבות ראות ומרבה סומא: ג' לא שנו. דיוכל ליתן לה אפי"ג (א) דהוא מודר הנאה ממנו אלל דלמרה לא בענין זה אין לך רשות בהן אלל מה שאת נושאת ונותנת לתוך פיך דכיון דלמרה לה הכי לא קנה בעל ויכול ליהנות מהן דמשל אשתו הוא אוכל: אלל אמר לה מה שסרטי עשי בהן. אפי"ג דלמרה לה שאין לבעולך רשות בהן דמי כמי ששקה הבעל מיד האב יד אשה כיד בעלה וימני שנתן לחתנו דמי שהרי הרשה לה בהן לעשות מהם כל דבר ואסור הבעל בהן: ושמואל [אומר צילון] אמר לה מה שסרטי וכו'. קסבר לא אמרינן יד אשה כיד בעלה: כמאן
לה הבעל מוונת הקצוץין לה וזמנמה והותירה אין לו לבעל באתו מותר כלום וכדלמרה צפרק מי שאמר הריני נזיר (ויז דף כד:) *דקדמנה מעיסתה כל שכן בזונה אחר שאין לו לבעל שום זכות באתו המוונת הקצוץין לה משום הכי תני והוא רואה לתת לכתו מעות שיהו מזונין להוציא אותן כחפזיה וכפי ה"א יש לו לבעל זכות בהן וכדלמיהא צ' חוקת הצבתיא^ס דלמרינן התם ילקח בהם קרקע והבעל אוכל פירות נמלא זה נהנה מחמיו שהדירו הנאה לפיכך כריך שיאמר לה הרי המעות האלו נמוסי לך בתמנה ובלבד שלא יהא לבעולך רשות בהן אלל מה שאת נותנת לפיך. ודוקא דלמרה לה הני תרי לישני אלל אמר אין לבעולך רשות בהן בלאו דלא מהני דמתני' רבי מאיר היא דלמרה יד אשה כיד בעלה כדמוקי לה בגמרא. וכי תימא אס כן כי אמר לה נמי אלל מה שאת נותנת לפיך אמאי מהני היינו טעמא משום דכיון שאין אשה זוכה בנכסים כלל ע"ז שמתן אדם לתוך פיה הרי באתמה שעה אין הבעל יכול לזכות בהן ולפי זה דוקא כי אמר לה מה שאת נותנת לפיך אלל אי אמר לה אלל מה שאת מתכסה וכיוצא בו לא מהני וקני יתהוון בעל. ואיכא מ"ד דהוא הדיון בשיתוך לה לזכות דבר שיהיה דלא קנה יתהוון בעל כיון שאף לה לא הקנה לגמרי אלל לאותו דבר בלבד: ג' לא שנו אלל דאמר לה מה שאת נושאת ונותנת לפיך. כלומר כלישנא דמתני' דלמרה לה תרתי על מנת שאין לבעולך רשות בהן אלל מה שאת נושאת ונותנת לפיך כבי האי גוונא בלאו דלא קנה יתהוון בעל משום שמה שסרטי עשי לא מהני טפי

אדרבה אחי ספיר דהכא והתם סבירא ליה דמקצת ידיעה לאו ככל ידיעה אלל דרבי מאיר אדרבי מאיר קשיא דהא צרישא מודה ר"מ דיפר ציום שלאחריו אפי"ג דאיכא מקצת ידיעה דהיינו שידע שיש נדרים אלמא מקצת ידיעה לאו ככל ידיעה דמאי דלמרה צפישא לא יפר היינו משום דכיון שידע שיש מפירין ידיעה גמורה חשיבא ליה אלל היכא דליכא אלל מקצת ידיעה כרישא לאו כידעיה חשיבא ליה והכא אמר לרבות את הסומא אלמא חשיבא ליה מקצת ידיעה ככל ידיעה. וקשה לי מאי קושיא שאני הכא דקראי דייקי הכי וכי תימא הכי פריך נגמר מינה ח"כ מאי קא משני רבא הכא מענינא דקרא וכו' דסבירא לן ללאו מקצת דייקי הכי ר"ה יהודה ור"מ דקרא משמע הכי ומושמע הכי אלל מר אמר סבירא ומר אמר סבירא וכל חד מסמך ליה אקרא בלא ראות פרט לסומא מבלי דעת נפקא ליה אלא שמע מינה בלא ראות לרבות את הסומא: ב"ה"ג המודר הנאה (א) מחתנו והוא רוצה לתת לבתו מעות אומר לה הרי המעות האלו נתונין לך במתנה ובלבד שלא יהא לבעולך רשות בהן אלא מה שאת נושאת ונותנת בפך: ג' אמר רב לא שנו אלא דאמר לה מה שאת נושאת ונותנת בפך אבל אמר מה שתצצי עשי קנה יתהוון בעל ושמואל אומר אפילו אמר מה שתצצי עשי לא קנה יתהוון בעל מתקיף לה רבי זירא כמאן

מענינא דקרא. לעולם לית ליה לרבי מאיר מקצת ידיעה ככל ידיעה ושאני הכא גבי סומא שהרג בשוגג דריביה קרא בלא ראות פרט לסומא דמשמע שאינו רואה כלא אלל רואה צבטקוס אחר: וסומא לאו בר מידע הוא. שאינו יכול ליער ולכיון מקוס וציברו ממש ואי אמר בלא ראות פרט לסומא מבלי דעת נפקא ליה הילכך הוה ליה מיעוט אחר מיעוט ואינו אלל לרבות. והך סוגיא מיתלפא התם צפרק זילו הן הגולין: ב"ה"ג הוודר הנאה מחתנו והוא רואה לפס מעות נכשו. ה"א דמיני מעות משום דלי יהיב לה מזונות אין כריך לומר לה כלום לפי שאין לבעל זכיה בהן והיינו דתנן צפרק אין בין המודר (לעיל דף לה.) וון את אשתו ולא הלריכוהו לומר ובלבד שלא יהא לבעולך רשות בהן משום דכיון דליחיה ונה במוקס הבעל לית ליה לבעל שום זכות באתו מזונות שהרי אפי" ג נתן לה הבעל מזונות הקצוץין אין לו לבעל באתו מותר כלום וכדלמרה צפרק מי שאמר הריני נזיר (ויז דף כד:) *דקדמנה מעיסתה כל שכן בזונה אחר שאין לו לבעל שום זכות באתו המוונת הקצוץין לה משום הכי תני והוא רואה לתת לכתו מעות שיהו מזונין להוציא אותן כחפזיה וכפי ה"א יש לו לבעל זכות בהן וכדלמיהא צ' חוקת הצבתיא^ס דלמרינן התם ילקח בהם קרקע והבעל אוכל פירות נמלא זה נהנה מחמיו שהדירו הנאה לפיכך כריך שיאמר לה הרי המעות האלו נמוסי לך בתמנה ובלבד שלא יהא לבעולך רשות בהן אלל מה שאת נותנת לפיך. ודוקא דלמרה לה הני תרי לישני אלל אמר אין לבעולך רשות בהן בלאו דלא מהני דמתני' רבי מאיר היא דלמרה יד אשה כיד בעלה כדמוקי לה בגמרא. וכי תימא אס כן כי אמר לה נמי אלל מה שאת נותנת לפיך אמאי מהני היינו טעמא משום דכיון שאין אשה זוכה בנכסים כלל ע"ז שמתן אדם לתוך פיה הרי באתמה שעה אין הבעל יכול לזכות בהן ולפי זה דוקא כי אמר לה מה שאת נותנת לפיך אלל אי אמר לה אלל מה שאת מתכסה וכיוצא בו לא מהני וקני יתהוון בעל. ואיכא מ"ד דהוא הדיון בשיתוך לה לזכות דבר שיהיה דלא קנה יתהוון בעל כיון שאף לה לא הקנה לגמרי אלל לאותו דבר בלבד: ג' לא שנו אלל דאמר לה מה שאת נושאת ונותנת לפיך. כלומר כלישנא דמתני' דלמרה לה תרתי על מנת שאין לבעולך רשות בהן אלל מה שאת נושאת ונותנת לפיך כבי האי גוונא בלאו דלא קנה יתהוון בעל משום שמה שסרטי עשי לא מהני טפי

נא א מ"י פ"ז מהל' נדרים הל"ו טו"ט"ע ו"ד ק"י רבכ טע"ף א: נב ב' מ"י שס ט"ז מהל' זכיה ומתנה ה"י"ד טע"א לאון רמב ועשן פב טו"ט"ע שס וטו"ט"ע ה"ר"ע פ"י סע"י יא:
תוספות
בבלי דעת. שא"י ידע שאחזר אלל וסומא לאו בר מידע הוא שאינו יכול לרמות אס חבירו עמו אס לאו דאילו רבי מאיר בתי משפעותיה דקרא כמו בתמניין דלמרה לא קרינא כאן ציום שעמו והחתיס האילו וצבור שא"י יכול להפס: ואי אמר ב"ו. אלל שפע מינה בלא ראות לרבות את הסומא דלמרה הוא לרבויו יודאי משמעותא לא משמע [הכין] ולפירוש זה לא גרסינן מה שיש במקצת ספרים והכא מעניניה דקרא ושעמ אשה וי"ס לר"ת גרסינן: המודר החנו ב"ו ותוויג' ר' במתנה. וי"ג אפי"ג דהנה הוא דבר שאין זה אלל גורס הנאה כדמין (לעיל דף לה.) וון אשתו וצו: לא שנו אי"א דאפריכה בהשתנותא ונותנת לתוך פך. ללא הויא המתנה שלה לכל דבר הילכך אס אמר לה ע"מ שאין לבעולך רשות בהם לא קנה הבעל אלל אמר לה מה שסרטי עשי קני יתהוון בעל וכי דר אמר לה על מנת שאין לבעולך רשות בהם בלא אמר (לה) כלום דיד אשה כיד בעלה דמיא שנתם לה לעשות כל מה שסרטי קנאסת בעל אלל כי אמר לה מה שאת נושאת ונותנת לפיך דמתנה לא הויא כיד בעלה ופ"ה יד אשה כיד בעלה ופ"ה דהלכה כר"ב לגבי שמואל דהיינו באפוקיו והלכה כרבי מאיר דרבי קאי בויתיה הארמתי כ"פ קדושין (נדף כ): ד"ה ור"ב: